

Satakunnan ammattikorkeakoulu
Satakunta University of Applied Sciences

SUSANNA JÄRVINEN

Kuu taiteen innoittajana

Historia, mytologiat ja uskomukset

KUVATAITEEN KOULUTUSOHJELMA
2022

Tekijä(t) Sukunimi, Etunimi Susanna Järvinen	Julkaisun laji Opinnäytetyö, AMK	Päivämäärä toukokuu 2022
	Sivumäärä 28	Julkaisun kieli Suomi
Julkaisun nimi Kuu taiteen innoittajana – Historia, mytologiat ja uskomukset		
Tutkinto-ohjelma Kuvataide		
Tiivistelmä Kuu on toiminut monen taiteilijan innoittajana ja sillä on ollut merkittävä rooli ihmisen historiassa. Opinnäytetyön tarkoituksena oli käsitellä kuuhun liitettyä symboliikkaa, mytologioita ja uskomuksia; miten kuu on vaikuttanut ihmisten elämään ennen vanhaan ja mitä siihen liitetään tänä päivänä. Tekstissä sivutaan teosesimerkkien avulla kuun roolia taiteessa ja pohditaan, miten se on muuttunut ajan saatossa. Lopussa avataan sen vaikutuksia opinnäytetyön taiteelliseen osioon.		
<u>Asiasanat</u> kuvataide, kuu, symboliikka, mytologiat, uskomukset, historia		

Author(s) Last name, First name Susanna Järvinen	Type of Publication Bachelor's thesis / Master's thesis	Date May 2022
	Number of pages 28	Language of publication: Finnish
Title of publication The moon as an inspiration for art - History, mythologies and beliefs		
Degree program Fine Arts		
Abstract The moon has inspired many artists and has played a significant role in human history. The purpose of this thesis was to explore the symbolism, mythologies and beliefs associated with the moon; how the moon has affected people's lives before and what role it has today. I use examples of artworks in my text to illustrate the role of the moon in art history and reflect on how it has changed over time. At the end of this text, I open it's influences in my artistic thesis process.		
Key words fine art, moon, symbolism, mythologies, beliefs, history		

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	5
2 KUUN HISTORIA	6
2.1 Kuukalenterit.....	19
2.2 Täysikuut.....	8
2.2.1 Kuuhulluus.....	10
2.3 Mytologiat.....	11
2.3.1 Kuujumaluudet.....	11
2.4 Kuu kansanperinteessä.....	13
3 KUU TÄNÄ PÄIVÄNÄ	14
3.1 Kuun symboliikka.....	15
3.1.1 Kuu astrologiassa.....	16
3.2 Luonnonuskonnot.....	17
4 KUU TAITEESSA.....	19
4.1 Historiaa.....	19
4.2 Teosesimerkkejä.....	20
4.2.1 Museum of the Moon, Luke Jerram.....	20
4.2.2 Light Bulb to Simulate Moonlight, Katie Paterson.....	21
5 OPINNÄYTETYÖPROSESSINI.....	22
5.1 Teoskokonaisuuden valmistuminen.....	22
6 LOPUKSI.....	28

LÄHTEET

1 JOHDANTO

Kuulla on merkittävä rooli ihmisen historiassa; uskonnoissa, mytologioissa, taiteessa ja tieteessä. Aikojen alusta lähtien ihmiset ovat nähneet yötaivaalla loistavan -ja jatkuvasti muotoaan muuttavan kuun, jolle on yritetty löytää selitystä. Kuu on toiminut monien taiteilijan innoittajana; kuusta on tehty maalauksia, kirjoitettu runoja ja kirjoja sekä sävelletty lauluja.

Kuuta on palvottu, pelätty ja se on ohjannut ihmisten elämää monella eri tavalla. Kuu edustaa ihmisille muutosta ja uudistumista sen eri vaiheiden sekä vuorovesi-ilmiön takia. Kuuta on myös käytetty ajanmittaukseen ja ennen vanhaan tärkeät toimet ajoitettiin suotuisan kuunvaiheen mukaan.

Eri uskomuksissa ja taruissa kuu symboloi muun muassa syntymää, kuolemaa, taikua ja hedelmällisyyttä. Useat eri kulttuurit ovat liittäneet kuuhun monia jumaluuksia varhaishistoriasta lähtien. Tunnetuimpia ovat esimerkiksi roomalaisessa ja kreikkalaisessa mytologiassa esiintyvät kuun jumalattaret. Yleisesti kuu yhdistetään femiinisyyteen ja kuun eri syklit liitetään monissa uskomuksissa naisen eri elämänvaiheisiin.

Pohdin opinnäytetyössäni kuun symboliikkaa, mytologioita ja uskomuksia; miten kuu on vaikuttanut ihmisten elämään ennen vanhaan ja millainen rooli sillä on nykyään. Kuu on esiintynyt teoksissani jo jonkin aikaa ja se on aiheena taiteellisessa opinnäytetyössäni, joten tahdoin perehtyä siihen tarkemmin myös kirjallisessa osuudessa. Minua kiinnostaa kuuhun liitetyt merkitykset ja tarinat, jotka ovat seuranneet sitä tähän päivään saakka. Kuvitan tekstini erilaisin teosesimerkein avaten samalla sen taiteellista puolta. Lopussa käyn läpi sen vaikutuksia omaan maalausprosessiini.

2 KUUN HISTORIA

Kuu on yötaivaan näkyvin ja alati muuttuva taivaankappale. Kuun on uskottu syntyneen 4,5 miljardia vuotta sitten suuren planeetan törmätessä maahan, mutta sen tarkka syntyperä on vieläkin epäselvä. Kautta historian kuu on kiehtonut ihmistä ja ollut saavuttamisen kohteena. Kuu on näyttäytynyt salaperäisenä taivaankappaleena, jolle on yritetty löytää selitystä. Siihen on liitetty lukematon määrä erilaisia taruja. Se on vaikuttanut monien uskomusten ja jumalhahmojen syntyyn, ohjannut ajan laskemista ja ihmisten jokapäiväistä elämää. (Montgomery, 2009, s. 218.)

Ennen tieteen kehittymistä kuuhun liitetty tieto oli peräisin enimmäkseen kansanuskomuksista ja perimätiedosta. Kuuhun on yhdistetty vuorollaan mitä erilaisempia asioita. Monenlaiset eläin, ihmis- ja jumalhahmot, kuolema, syntymä ja hedelmällisyys, taikuus ja hulluus – ovat kaikki olleet osa sitä. (Montgomery, 2009, s. 26.)

Nykypäivän ihmiset eivät yleensä arkielämässään kiinnitä kuuhun paljoakaan huomiota ja se nähdään lähinnä kauniina taivaankappaleena, jos sen sattuu oikeaan aikaan huomaamaan. Osa liittää sen ihmissusista kertoviin tarinoihin ja osa muistaa sen olemassaolon silloin, kun ei täydenkuun aikaan saa nukuttua. Nykyään, kun kellonajan ja päivämäärän voi tarkistaa puhelimen näytöltä, on helppo unohtaa miten kuun ja auringon liikkeet ovat aiemmin ohjanneet ihmisten toimintaa ja olleet tärkeä osa päivittäistä elämää.

Alkaessani lukemaan aiheesta yllätyin, kuinka paljon kuuhun liittyy sellaisia asioita ja merkityksiä, joista en ole ollut aiemmin tietoinen. Sen historia on hyvin kirjava, monipuolinen ja ulottuu monelle eri alueelle. Vaikka kuun merkitys on nykypäivänä kaiken kehityksen myötä muuttunut ja vähentynyt, koen siihen liitetyt asiat mielenkiintoisena. Niihin perehtymisen jälkeen myös oma suhtautumiseni kuuhun on muuttunut ja sen symbolinen merkitys taiteessa on kasvanut ja monipuolistunut. Keskityn tässä osiossa lyhyesti kuun historian tunnetuimpiin osa-alueisiin.

2.1 Kuukalenterit

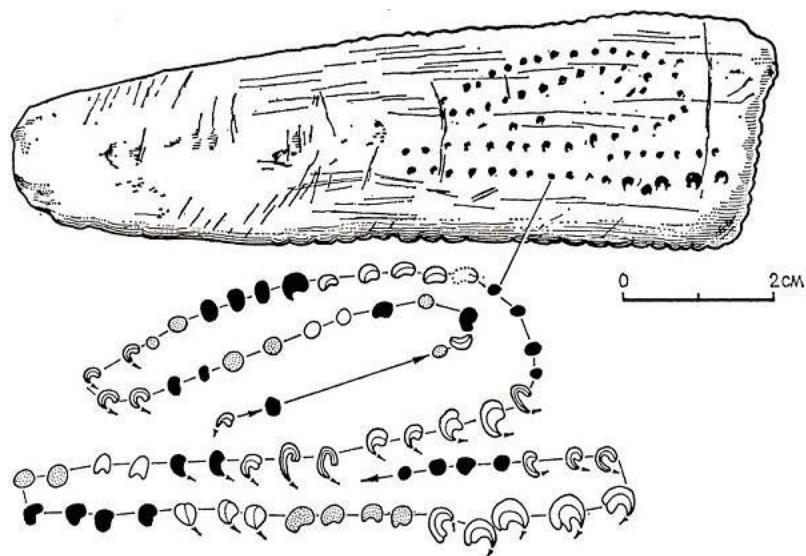
Varhaisessa historiassa kuun täsmällinen kierto toimi ajan mittarina ja ensimmäiset kalenterit perustuivat kuuhun, sillä sen kierto oli lyhyempi ja selkeämmin nähtävillä kuin auringon. Kuun syklinen kierto kestää 29,5 päivää. Se alkaa uudestakuusta, siirtyen siitä ensimmäiseen neljännekseen, täysikuuhun, viimeiseen neljännekseen ja lopulta takaisin uuteenkuuhun. Kuuhun katsomalla sai tiedon siitä, mitä vaihetta kuukaudesta eletään. Kuukalenterin avulla saatiin tarkempaa tietoa ajan ja vuodenaikojen kulusta. Sitä käytettiin myös ennustamaan sopivat ajankohdat erilaisille tärkeille toimille. (Reid, 1999, s.11.)

Kuukalenteri oli käytössä useimmissa kulttuureissa. Kuukalenterin rinnalla saattoi toimia myös aurinkokalenteri ja osassa kulttuureista keskityttiin pääasiassa jompaankumpaan. Esimerkiksi islamilainen kuukausi ja vanha kiinalainen ajanlasku perustuvat kuun kiertoon, kun taas länsimaiset kalenterit pohjautuvat enemmän aurinkoon. (Reid, 1999, s.11.)

Vanhin löydös kuukalenterista on mahdollisesti tehty kuuluisassa Lascaux'n luolassa Ranskassa. Luolamaalauksien ohesta on löydetty järjestelmällinen 29 täplän rivi, jonka uskotaan kuvastavan jokaista päivää kuunkierrossa. Maalaukset on tehty arviolta 15 000 vuotta sitten ja ne kuvastavat hyvin luontoa ja sen rytmien tärkeyttä siinä ajassa. (Rappenglueck, 2000.)

Kuukalentereita oli erinäköisiä ja tyylisiä, mutta ne kaikki toimivat melkein samalla periaatteella. Kalenterin pitäminen toi elämiseen rakennetta ja oli suuri harppaus eteenpäin. Sen avulla voitiin suunnitella tärkeitä tapahtumia ja juhlallisuuksia. Kreikkalaisten ja varhaisten roomalaisten kulttuurissa kuukalenteri mainittiin ensimmäisen kerran 1200-luvulla eaa. He liittivät kalenteriinsa monia muitakin hyötyjä kuin ajan laskemisen. Kuun vaikutuksia vuoroveteen, viljelyyn ja ihmisten käyttäytymiseen seurattiin tarkasti ja havainnot kirjattiin kalenteriin, joka siirtyi sukupolvelta toiselle päivittyen aina uusilla löydöksillä. (Russell, J.)

Eräät varhaisimmat merkit kuukalentereista ovat peräisin Aurignacian kulttuurista Euroopasta, noin 32 000 eaa. Tutkija Alexander Marshack tulkitsi luihin ja luolien seiniin kaiverrettuja merkkejä osoituksena kuunkierron seuraamisesta. Merkkisarjat oli usein kaiverrettu käärmemäiseen muotoon, joka saattoi viitata käärmejumaluuksiin tai kiemurtelevaan jokeen. Vaihemerkinnät olivat epätarkkoja, sillä niihin vaikutti yötaivaan selkeys. Monet kuukalenterit olivat kiviin tai luuhun kaiverrettuja ja kooltaan niin pieniä, että niitä pystyi kantamaan kätevästi mukanaan, vaikka pidemmällä metsästysmatkoilla. (Soderman.)

Piirros Aurignacian kuukalenterista. (Marshack, A. 1970)

2.2 Täysikuut

Kuun vaiheista täysikuu on näyttävin ja sen merkitys muiden vaiheiden ohella oli korostunut. Siihen on liitetty suuri määrä erilaisia uskomuksia ja sen vaikutusten ajateltiin olevan hyvin voimakkaita. Täydenkuun aikaan ajoitettiin muinaisissa kulttuureissa erilaisia toimia ja tapahtumia, joiden mukaan täysikuut nimettiin. Usein nimet liittyivät eläimiin, kasveihin tai sääilmiöihin. Esimerkiksi Metsästäjän kuu ja Sadonkorjuun kuu ovat tunnettuja eurooppalaisia nimityksiä syys- ja lokakuun täysikuille.

Sadonkorjuun kuu viittaa syyspäiväntasauksen jälkeiseen aikaan, jolloin sato on valmiina kerättäväksi. Sen uskottiin nousevan varhain ja olevan erityisen kirkas, ja sen avulla sadonkorjuuta voitiin jatkaa myöhään yöhön saakka. Myös metsästäjän kuu oli kirkas ja sen ansiosta voitiin metsästää kesällä lihotettuja saaliita paremmin lokakuun hämärtyvillä pelloilla ja niityillä. (National Geographic, 2019.)

Muinaisissa kulttuureissa täysikuuta on juhlittu erilaisten seremonioiden, tanssien ja rituaalien avulla. Siihen uskottiin liittyvän erityistä energiaa ja näin ollen se edusti sopivaa aikaa kokoontua yhteen erilaisissa yhteisöissä. Arkeologiset kaivaukset ovat todistaneet, että kuuta palvottiin lähes kaikkialla maailmassa. Esimerkiksi intiaanien vanhoihin perinteisiin kuului kuutanssi, jolloin yhteisö kokoontui viettämään kolmi-päiväistä täydenkuun seremoniaa tanssien ja laulaen. Seremonian tarkoitus oli parantaa ja jakaa pyhiä opetuksia. (Malzer, C. 2019.)

Moonlight -öljymaalaukset on tummilla sävyillä maalattu tunnelmallinen kuvaus naisesta, joka katselee täysikuuta öisessä puutarhassa. Tämän tyylliset romanttiset maalaukset olivat suosittuja 1800-luvun lopulla. (Inness George, 1885)

2.1 Kuuhulluus

Loistelias täysikuu koettiin myös pelottavana ja epävakaisuutta lisäävänä. Sen uskottiin vaikuttavan ihmisten käyttäytymiseen, mielialaan sekä aiheuttavan muita outoja tapahtumia. Sen uskottiin lisäävän mm. unissakävelyä, väkivaltaa, rikoksia ja mielenvikaisuutta. Tuhansien vuosien ajan lääkärit uskoivat kuun ja mielen väliseen vahvaan yhteyteen ja kuunvaiheet otettiin huomioon psykiatrisessa hoidossa. (History, 2019.)

1700-luvun Englannissa tuomitut rikolliset saattoivat hakea lievennystä tuomioonsa, jos rikos oli tapahtunut täydenkuun aikaan. Usko täysikuun aiheuttamaan kuuhulluuteen säilyi Euroopassa läpi keskiajan, jolloin eli myös vahvana pelko ihmisten muuntautumisesta vampyyriksi tai ihmissudeksi. Nimitys kuuhullu tai mielipuoli ”lunatic” on peräisin roomalaisen kuunjumalattaren nimestä Luna, jonka kerrottiin ajavan hopeavaunuillaan öisellä taivaalla. (History, 2019.)

The Lunatic of Étretat -öljymaalaus kuvastaa naista, joka pitelee sylissään vauvan vaatteisiin puettua halkoa. Maalaus kuvastaa surua ja hulluutta, jonka alkuperä jää katsojan pohdittavaksi. (Hugues Merle, 1871)

Kuun vaikutus vesistöihin ja useisiin eläimiin on todistettu, mutta tieteelliset tutkimukset ovat osittain kumonneet kuun vaikutukset ihmiseen, eikä asialle ole löydetty riittävän vankkaa näyttöä. Aihe kiinnostaa kuitenkin sen verran, että sitä tutkitaan edelleen monin tavoin. Useat ihmiset uskovat kuun vaikuttavan tavalla tai toisella heidän mielialaansa ja monet kertovat kärsivänsä mm. unettomuudesta täysikuun aikaan.

2.3 Mytologiat

Läpi historian kuuta on kunnioitettu ja palvottu auringon ohella ja siihen on liitetty suuri määrä erilaisia jumalhahmoja. Maailman eri mytologioissa esiintyy sekä naispuolisia että miespuolisia kuujumaluuksia, mutta länsimaissa kuu liitetään useimmiten vahvasti feminiinisyyteen. Tämä selittyy osaltaan kuun kierron ja naisten kuukautiskierron yhtäläisellä pituudella. Kuun jumalhahmoja esiintyy lähes jokaisessa kulttuurissa ympäri maailman ja vanhoissa taruissa se edustaa etenkin hedelmällisyyttä ja kaikkea naiseuteen liittyvää. Aurinkoa palvottiin usein jumalana ja kuuta jumalattarena, joka oli yleensä auringon sisar tai vaimo. (Reid, 1999, s. 22.)

Kuujumalattaret esiintyivät monissa eri hahmoissa, jotka liittyivät kuunkierron eri päävaiheisiin. Jumalattaret jaettiin usein kolmeen aspektiin: uusikuu kuvasti nuorta neitoa, täysikuu hedelmällistä äitihahmoa ja pienenevä kuu viisasta vanhusta. Kolme vaihetta edusti jatkuvaa muutosta; syntymää, kasvua ja kuolemaa. (Reid, 1999, s. 23) Tänä päivänä ehkä tunnetuimmat jumalhahmot löytyvät kreikkalaisesta ja roomalaisesta mytologiasta, joissa uskonnoilla ja jumaluuksilla oli suuri merkitys. Käyn seuraavaksi lyhyesti läpi kolmea eri vaihetta edustavat kuujumalattaret.

2.3.1 Kuujumaluudet

Diana on yksi roomalaisen mytologian tunnetuimpia kuujumalattaria ja hänen kreikkalainen vastineensa on Artemis. Diana edustaa naiseutta sekä neitseellisyyttä ja hänet liitetään uuteen kuuhun. Hänet on kuvattu usein valkoiseen tunikaan pukeutuneena ja päässään hänellä on kuunsirppi. Diana oli voimakastahtoinen metsästyksen jumalatar, jolla uskottiin olevan parantavia voimia. Hän pystyi tarvittaessa muuttamaan muotoaan jänikseksi, joka edusti kuun pyhää eläintä hyvän lisääntymiskykynsä takia. (Reid, 1999, s. 24.)

Selene on kreikkalainen täysikuuhun liitetty jumalatar ja hän on auringonjumala Helioksen sisar. Hänen roomalainen vastineensa on Luna. Selene kuvattiin yleensä kauniina vaunuilla matkaavana naisena soihtu kädessään. Tarujen mukaan Selene ohjasi kuuta taivaan halki, kunnes eräänä yönä hän näki alhaalla komean paimenen, Endymionin, ja päätti laskeutua tämän luokse. Tämä suututti Zeuksen, ylijumalan, joka päätti rangaistuksena määrätä paimenen ikuiseen uneen. Selene liitettiin runsauteen ja hedelmällisyyteen ja hänen kerrottiin saaneen Endymionin kanssa 50 tytärtä. (Reid, 1999, s. 25.)

Hekate on antiikin kreikkalaisten kuun jumalatar. Hekate kuvastaa pienenevää kuuta ja viisasta vanhaa naista. Hänet nähtiin voimakkaana mustan magian taitajana, jolla oli viittanaan luonto itse. Hekaten uskottiin näkevän menneisyyteen, nykyhetkeen ja tulevaan, jonka vuoksi hänet kuvattiin usein monikasvoisena. Häneen liitettyjä eläimiä olivat esimerkiksi pöllö, lepakko ja koira. Hekateen liitettiin paikat, joissa vastakkaiset voimat kohtaavat ja häntä oli tapana palvoa pimeässä soihtujen valossa. (Reid, 1999, s. 27.)

Selene ja Endymion, öljymaalauk (Nicolas Poussin, 1630). Jumalattaret olivat suosittuja aiheita myös maalauksissa ja veistoksissa.

2.4 Kuu kansanperinteessä

Kuu on aina ollut vahvasti osa kansanperinteitä ja siihen on liitetty paljon erilaisia myyttejä. Ennen vanhaan taikausko oli voimakasta ja erilaiset uskomukset siirtyivät perimätiedon mukana seuraaville sukupolville. Osa myyteistä elää vielä tänä päivänäkin, vaikka suhtautuminen on kovasti muuttunut.

Useat uskomukset liittyivät kuun eri vaiheisiin, ja mitä kussakin vaiheessa kannatti tai ei kannattanut tehdä. Täydenkuun ohella myös uudenkuun vaikutus koettiin ennen vanhaan voimakkaana ja siihen liittyi paljon taikauskoa. Lapsille esimerkiksi kerrottiin, ettei uutta kuuta saa osoittaa sormella, koska se toi epäonnea koko kuukaudeksi, jonka lisäksi se oli epäkohteliasta. Epäonnea ja pahimmillaan hulluutta toi myös se, jos sattui nukahtamaan kuun paistaessa kasvoille. Onnea ja rikkauksia taas sai, jos kumarsi ja niiasi uudelle kuulle. Lisäksi kuuta katsellessa kannatti pyörittää hopeakolikkoa taskussaan, niin rikastumisen todennäköisyys kasvoi. (Reid. 1999, s. 112.)

Useat arkiset ja tärkeämmätkin toimet ajoitettiin ennen vanhaan suotuisan kuunvaiheen mukaan ja niihin liittyi paljon eri uskomuksia. Näitä vaiheita seurattiin hyvin tarkkaan vielä sata vuotta sitten. Esimerkiksi siivoaminen ja pyykinpeseminen piti ajoittaa alakuuhun, eli pienenevään kuuhun, koska kaikki mitä sinä aikana tehtiin, lopulta väheni ja hävisi. Kukkien ja puiden paras istutusaika oli taas kasvavan kuun aikaan, jolloin oli myös suotuisa aika hiustenleikkuulle. (Mehtola, J. 2018.)

Monet kuuhun liitetystä kansantietämyksistä liittyivät siihen, miten eri kosmiset liikkeet vaikuttivat kaikkeen elolliseen, erityisesti hedelmällisyyteen ja lasten syntymään. Kuutietämys vaikutti voimakkaasti odottavien äitien ja lasta toivovien naisten elämään sekä sen aikaisiin neuvoihin. Esimerkiksi synnytyskipuihin auttoi vadelmanlehtitee, joka kuului kuun hallitsemiin kasveihin. (Reid. 1999, s. 112.)

Vanhan kansantietämyksen mukaan lapsen luonteeseen vaikuttaa se, minä viikontähtinä hän syntyy. Kertoman mukaan jokaista viikontähtä hallitsee tietty planeetta, joka tuo tietynlaisia luonteenpiirteitä. Kuu on perinteisesti hallinnut maanantaita, joten uskomuksen mukaan maanantain lapsilla olisi kuumaisia piirteitä, kuten kalpea iho ja

pyöreät kasvot. Ranskan kielen sana *lundi* kuvaa maanantaita ja pohjautuu latinankieliseen sanaan *luna* -eli kuu. Kyseisiä piirteitä kuvaa myös tämä kuuluisa loru:

”Maanantain lapsi on kaunis piltti, tiistain lapsi on kovin kiltti. Keskiviikon lapsi murheita saa, torstain lapsi pois matkustaa. Perjantain lapsi on aulis ja hellä, lauantain lapsi saa työskennellä. Ja se lapsi, joka syntyy sunnuntaina, on soma ja hyvä ja suloinen aina.” (Reid. 1999, s. 113.)

On mielenkiintoista ajatella, kuinka suuri merkitys kuunvaiheilla on ennen vanhaan ollut ja miten ne ovat tahdittaneet arkielämää. Jos vertaa nykypäivän kiireiseen tahtiin ja multisuorittamiseen, tuntuu elämän ajoittaminen luonnon kiertokulun mukaan hyvin kaukaiselta, mutta tavallaan houkuttelevalta. Tutkiessani aihetta löysin Facebookista ryhmän, jossa jaetaan neuvoja suotuisan kuunvaiheen löytämiselle kaikkiin nykypäivän toimintoihin. Oli sitten kyseessä puutarhan hoito tai manikyyri, kaikelle on oikea aikansa.

3 KUU TÄNÄ PÄIVÄNÄ

Siinä missä ennen vanhaan kuun liikkeitä seurattiin tarkkaan ja se oli tärkeässä roolissa myös arkisissa askareissa - on ihmisten suhtautuminen tänä päivänä muuttunut kovasti. Tämä on tietysti ymmärrettävää, kun kehitys on mennyt valtavaa vauhtia eteenpäin, eikä luonnollisiin sykleihin ole tarvetta enää yhtä lailla turvautua. Kuu kuitenkin vaikuttaa taustalla kaikkeen, muistamme sen olemassaolon tai emme.

Yleistäen voidaan sanoa, että suurin osa ihmisistä ei nykyään kiinnitä kuuhun tai sen liikkeisiin erityistä huomiota, ellet sitten satu olemaan tähtitieteilijä, astrologi, luonnonuskontojen harjoittaja tai kuusta hullaantunut taiteilija. Itselläni kuun seuraaminen lisääntyi selvästi silloin, kun kiinnostuin siitä taiteellisessa mielessä. Edeltävän vuoden aikana kävin usein ulkoilemassa ja samalla katsomassa kuutamoa, ja sen myötä valokuva-albumini täyttyivät erilaisista kuukuvista. Siitä oli aina pakko saada kuva, vaikka se näyttäisikin ihan samalta, kuin viimekerralla.

Tässä osiossa keskityn lyhyesti siihen, miten kuu tänä päivänä näkyy ihmisten elämässä ja missä sillä on vielä tärkeä roolinsa. Kerron enimmäkseen siihen liittyvistä nykyisistä uskomuksista ja symboliikasta, sivuten hieman luonnonuskontoja sekä astrologiaa, jossa sillä on oma tehtävänsä. Itseäni kiehtovat erityisesti kuuhun liitetyt eri merkitykset ja uskomukset siitä, miten vaikkapa oma kuumerkki vaikuttaa ihmisen luonteeseen. Olen itse varttunut melko henkisessä ympäristössä, jossa eri uskomukset olivat hyvinkin kirjavia, jonka vuoksi myös oma suhtautumiseni on aina ollut avointa ja tutkivaa. En kuitenkaan koe lokeroituvani mihinkään tiettyyn maailmaankuvaan, vaan poimin itseäni kiinnostavia asioita monelta eri puolelta.

3.1 Kuun symboliikka

Kuuhun liitetty symboliikka on monipuolista ja vaikka sen alkuperä on hyvin vanhaa, pätevät sen merkitykset vielä nykyäänkin ja auttavat ymmärtämään sen roolia tänä päivänä. Kuun symboliikka vaihtelee sen mukaan, missä yhteydessä sitä tarkastellaan.

Kuu liitetään symboliikassa usein naisellisuuteen ja sen miehinen kuva on harvinaisempi. Se tulkittiin usein naiselliseksi, koska se on passiivisesti valoa vastaanottava taivaankappale, jonka lisäksi sillä nähtiin olevan muitakin naiseuteen viittaavia piirteitä. Se koetaan myös äidillisenä ja hoivaavana. Kuun syklit ovat liittäneet siihen myös mielikuvan kaiken jatkuvuudesta ja jälleensyntymästä. (Biedermann. 1989, s. 166.)

Uskonnollisessa symboliikassa kuulla on omat merkityksensä. Kristillisessä ikonografiassa kuuhun on verrattu neitsyt Mariaa. Raamatussa taas kuunpimennystä pidettiin maailmanlopun enteena. Israelissa sen katsottiin edustavan maailmankaikkeuden tuonpuoleista. Tämän lisäksi se liitettiin etenkin hedelmällisyyteen, jonka vuoksi naisten kaulaa koristi usein riipus, jossa oli pienoiskuu. (Biedermann. 1989, s. 166.)

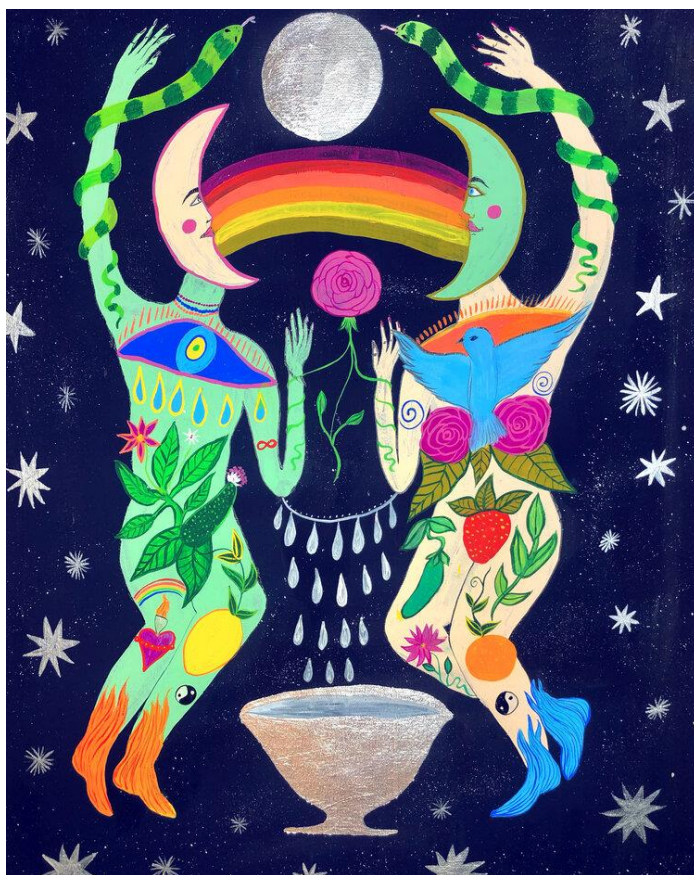
3.1.1 Kuu astrologiassa

Astrologia on symbolinen kieli ja kuulla on siinä omat merkityksensä. Se kuvastaa mm. tunteita, alitajuntaa, herkkyyttä ja ihmisen syvintä olemusta. Länsimaisessa astrologiassa kuu jää usein aurinkomerkin varjoon, mutta itämaisessä astrologiassa se on suuremmassa roolissa. Yhdessä aurinko ja kuu symboloivat ihmisen perusvoimia, ulkoista ja sisäistä maailmaa ja ne toimivat astrologiassa kahtena päätekijänä. Astrologia ja tähtien seuraaminen on perua muinaisilta ajoilta, jolloin se oli arvostettu tieteenala. Se on kokenut suuria muutoksia historian saatossa, mutta sitä harjoitetaan nykyäänkin aktiivisesti. (Nikula. 1993, s. 7.)

Kuulla; sen merkillä ja vaiheella, uskotaan olevan vaikutuksia ihmisen luonteeseen ja tunne-elämään. Useimmat tietävät oman aurinkomerkkinsä, mutta harvempi on tietoinen omasta kuumerkistään. Astrologista karttaa tulkitaan aina kokonaisuutena ja siihen vaikuttavat monet eri tekijät auringon ja kuun lisäksi. Se on vaihtoehtoinen tapa tutkia esimerkiksi omaa minuutta ja siinä yhdistyviä eri puolia.

Kuun vaikutuksia tulkitaan mm. sen mukaan, missä eläinradan merkissä se sijaitsee ihmisen syntymähetkellä. Jokaisella kahdellatoista merkillä ajatellaan olevan tiettyjä piirteitä ja ominaisuuksia, jotka sitten näkyvät kukin omalla tavallaan. Esimerkiksi itse olen syntynyt kuun ollessa kaksosissa, jonka mukaan olen mukautuva ja utelias oppimaan uutta, mutta helposti kyllästyvä tuuliviiri.

Toinen kuuhun liittyvä näkökulma astrologiassa on sen eri vaiheet, eli missä kohtaa kuun kiertoa ihminen on syntynyt. Vaiheet voidaan jakaa 28, 8 tai 4 osioon ja tarkastella sen mukaan. Esimerkiksi uuden kuun aikaan syntyneen kerrotaan olevan lapsenomaisten innostunut uusista asioista, avoin ja spontaani. Kasvavan kuunsirpin omaava henkilö on itsevarma ja seikkailunhaluinen, kun taas pienenevän sirpin vaikutuksesta ihmisestä tulee intuitiivinen mietiskelijä, jolla on enemmän tarpeita itsetutkiskeluun. (Reid. 1999, s. 14.)

Meagan Boydin *Two Moons* -maalaus kuvaa kuun vastakkaisia puolia, kasvavaa ja pienenevää sirppiä, joiden väliin jää täysikuu. Hänen teoksissaan esiintyy paljon astrologiaan ja erilaisiin myytteihin liittyvää symboliikkaa, jotka ovat usein kietoutuneet yhteen eräänlaisena jatkumona.

3.3 Luonnonuskonnot

Luonnonuskontoja on monia erilaisia ja useat juontavat juurensa varhaisiin kristinuskoa edeltäviin aikoihin. Vaikka luonnonuskonnot jaetaan useisiin eri suuntauksiin, niitä kaikkia yhdistää kunnioitus luontoa ja sen kiertokulkua kohtaan. Keskeinen ajattelutapa niissä on, että ihminen on osa luontoa ja sen kanssa on pyrittävä tasapainoon. Tyypillistä on myös juhlapäivien sijoittuminen vuodenvuorokierroksen eri vaiheisiin ja tärkeitä ovat mm. erilaiset tasauspäivät ja sadonkorjuun juhlat. (Thuleia. 2009.)

Kuulla on oma roolinsa luonnonuskonnoissa, joissa pyritään elämään luonnon kiertokulun mukaan. Esimerkiksi shamanismissa kuun vaiheet ovat merkittäviä rituaalien ajoituksen kannalta. Wiccoille kuu on myös merkittävässä roolissa ja se toimii jumalattaren arkityyppisenä symbolina, jonka lisäksi erityisesti täydenkuun aika pyhitetään erilaisille rituaaleille ja noitapiireille. Useat luonnonuskonnot ovat vanhaa perua,

mutta esimerkiksi wicca on suhteellisen uusi uskonto, joka syntyi 50-luvun Englannissa ja josta toisinaan käytetään nimitystä uusnoituus. (Thuleia. 2009.) Wicca on yksi tunnetuimpia uuspakanallisia uskontoja, jonka suosion huomaa helposti sosiaalisessa mediassa, jossa se sekoittuu helposti muihin modernia noituutta käsitteleviin aiheisiin.

Noituudella itsellään on pitkät perinteet ja erityisesti noitavainot ovat aiheuttaneet sen, että siihen liittyvät teemat ovat kulkeutuneet etenkin feministisen liikkeen mukana tähän päivään saakka. Nykynoituus on uudenlainen trendi ja elämäntapa, jossa korostuu mm. luonnonläheisyys, mystiikka ja omien voimien löytäminen. Kuu ja yö on aina liitetty noituuteen ja ainakin omaan mieleeni on piirtynyt kuva täysikuun edessä luudalla lentävästä noita-akasta, joka oli tuttu lapsuuden erilaisista saduista. Satujen noidat esitettiin usein ilkeinä vanhoina naisina, jotka tekivät loitsujaan toisten kiusaksi. Uudet viihdeteollisuuden noidat taas kuvataan voimakkaina ja arvostettuina henkilöinä, joka viittaisi siihen, että suhtautuminen on muuttumassa päinvastaiseksi.

John William Waterhousen (1886) *The magic circle* -öljy-maalaus on kuvaus naisesta, joka on noita tai papitar. Hän piirtää oikealla kädellään taikaympyrää, jonka ulkopuolella näkyy noituuteen liitettyjä pahuuden symboleja. Vasemmassa kädessään hänellä on puolikuun muotoinen sirppi, joka liitetään jumalatar Hekateen. Tämän kaltainen kauniimpi tulkinta noidasta oli ennen vanhaan harvinaisempi, koska noituus nähtiin useimmiten negatiivisena asiana, joka tuotiin myös taiteessa esiin korostaen näitä piirteitä.

4 KUU TAITEESSA

Kuu on aina kiehtonut ihmistä toimien samalla ehtymättömänä inspiraation lähteenä. Se on esiintynyt monen tunnetun taiteilijan teoksessa; maalauksissa, veistoksissa, runoissa ja kirjallisuudessa. Vanhimmat kuuaiheiset teokset on löydetty muinaisista lomaalauksista, joissa se on kuvattuna vaihe vaiheelta. Kuun esitystapa vaihtelee ajanjakson mukaan ja aion seuraavaksi kertoa lyhyesti siitä, miten kuu esitettiin taiteessa ennen vanhaan. Tämän jälkeen esittelen kaksi nykytaiteen teosta, joissa molemmissa on hyödynnetty erityisesti uutta teknologiaa teosten valmistuksessa.

4.1 Historiaa

Kuu tuotiin esille taiteessa pitkän aikaa puhtaana, valkoisena – tahrattomuuden vertauskuvana, ennen kuin Galilei havaitsi sen rosoiset piirteet. Löydöksen jälkeen taiteilijat joutuivat valitsemaan esittävätkö he kuun perinteisellä tyyllillä vai epätasaisena, mikä olisi yhtäpitävä uuden tiedon kanssa. (Montgomery, 2009, s. 57.)

Kauan oletettiin, että Leonardo da Vinci oli ensimmäinen taiteilija, joka yritti kuvata kuun luonnonmukaisesti niin kuin silmät sen havaitsevat. Myöhemmin kuitenkin todettiin, että hollantilainen mestari Jan van Eyck ehti toteuttamaan sen ennen häntä vuosien 1430–1440 välillä maalamassaan ristiinnaulitsemista esittävässä teoksessa. (Grovier, 2019.)

Ennen kuin ihmiset saivat selityksen kuun rosoisalle pinnalle, monissa kulttuureissa oli mitä erilaisempia selityksiä sen pinnalla havaituille tummille pisteille, joista osa jäi elämään kansantarinoihin.

Ennen vanhaan kuu liitettiin taiteessa usein uskonnollisiin tunnuksiin. Esimerkiksi kuunsirppi ja tähti toimii Islamin perinteisenä symbolina. Usein aiheena oli myös sirppi tai puolikuu, johon oli piirtynyt ihmisen kasvot. Toinen toistuva piirre oli kuun esittäminen erilaisina jumalhahmoina ja esimerkiksi kuujumalattarista on tehty useita maalauksia ja veistoksia läpi historian. (Sachs, M. 1998, s. 96.)

4.2 Teosesimerkkejä

Tekstin seassa olen aiemmin sivunnut enemmän kuuhun liittyviä teoksia taidehistoriasta. Seuraavaksi esittelen lyhyesti kaksi tunnettua nykyaiteen teosta, jotka ammentavat aiheensa kuusta kumpikin omalla tavallaan.

4.2.1 Museum of the Moon, Luke Jerram

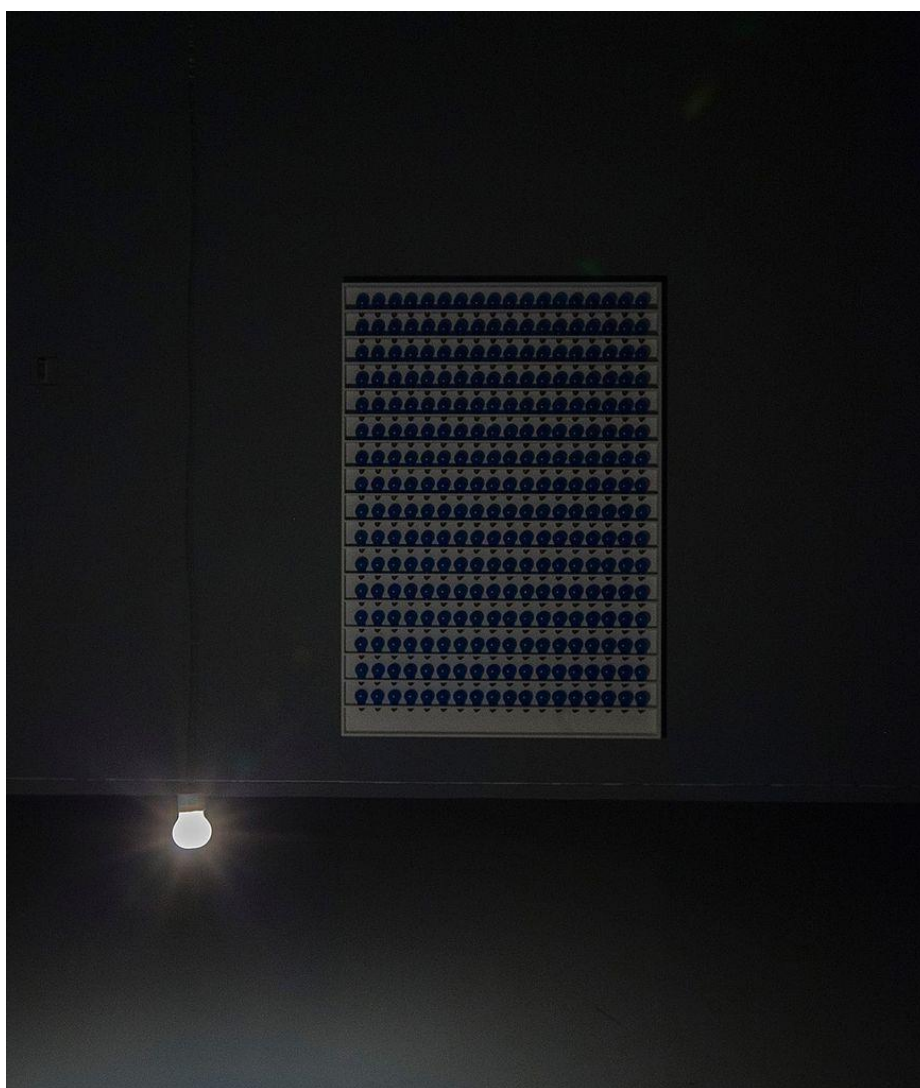
Luke Jerram on lähtöisin Isosta-Britanniasta, mutta hän on työskennellyt kansainvälisesti vuodesta 1997 lähtien. Hän on tunnettu etenkin erilaisista veistoksista ja installaatioista, joita on ollut näyttelyissä 17 eri maassa. Hänen yksi tunnetuimmista teoksistaan on vuonna 2016 valmistunut maailmalla kiertävä veistos *Museum of the Moon*, jonka halkaisija on 7 metriä. Veistokseen kuuluu oma valaistus sekä äänimaailma ja sen pinta on rakennettu NASA:n kuvaamista valokuvista. Teosta on esitetty useissa eri paikoissa, niin sisä- kuin ulkotiloissakin. Teoksen kokeminen muuttuu sen sijainnin mukaan ja kyseistä teosta onkin esitetty hyvin eri tyyliissä paikoissa, kuten museoissa, kirkoissa, festivaaleilla ja arkisemmissakin paikoissa, joissa se luo tilaan mielenkiintoisen kontrastin.

Museum of the Moon (Luke Jerram, 2016)

4.2.2 Light Bulb to Simulate Moonlight, Katie Paterson

Katie Paterson on Skotlannissa syntynyt taiteilija, joka on tunnettu kosmologiaa, teknologiaa ja geologiaa yhdistelevistä luontoon liittyvistä projekteistaan. *Light Bulb to Simulate Moonlight*-installaatiossa hän teki yhteistyötä eri alan insinöörien kanssa. He ottivat valomittarilukemia ja analysoivat aallonpituuksia valmistaakseen kyseisen lampun, joka lähettää täysikuuta muistuttavaa valoa. Lampun polttimot ja niiden määrä on suunniteltu niin, että teoksen kokonaiskesto vastaa ihmisen keskimääräistä elinikää, jonka on arvioitu vuonna 2008 olevan 66 vuotta. Teos koostuu yhdestä palavasta, kuun valoa simuloivasta lampusta, sekä hyllystä, jossa seuraavat lamput odottavat vuoroaan. Se tuo yksinkertaisen koskettavalla tavalla mieleen ihmisen kuolevaisuuden. (Guggenheim)

Light bulb to Simulate Moonlight (Katie Paterson, 2008)

5 OPINNÄYTETYÖPROSESSINI

Alkuperäinen tarkoitukseni ei ollut pitää varsinaista työskentelypäiväkirjaa, mutta päätin lopulta kirjoittaa tiivistetyn version opinnäytetyöprosessini kulusta. Ajattelin, että se auttaa myös itseäni hahmottamaan paremmin omaa edistymistäni. Merkintäni eivät ole päivän tarkkuudella kirjoitettu, vaan sisältävät enemmän pohdintaa kuukausitasolla.

Aloin miettimään opinnäytetyön aihetta melko myöhään luottaen siihen, että mieleeni tulee jokin hyvä idea, kun sen aika on. Pääasiallinen tekniikkani on aina ollut maalaa-
minen, mutta tyylini on vaihdellut laidasta laitaan, enkä koe vielä löytäneeni tarkalleen sitä ”omaa juttua”. Toisaalta en ole varma pitääkö sitä niin tarkkaan ollakaan. Maalaa-
misessa on mielestäni tärkeää se, että tekee sitä, minkä kokee merkityksellisenä itsel-
leen sillä hetkellä. Pidän siitä, että voin kokeilla erilaisia tekniikoita ja opetella jatku-
vasti uutta. Luulen, että tulevaisuudessakin taiteeni tulee olemaan melko vaihtelevaa
tekniikaltaan, vaikka teosten sisältö ja aihemaailma seuraisikin jotain tiettyä polkua.

Ainut pysyvä piirre taiteessani on ollut sen yhteys luontoon ja eläimiin. Olen aina löy-
tänyt parhaiten inspiraation ja mielenrauhan kulkiessani luonnossa. Etenkin vanhat
tammimetsät kiehtovat minua, koska niissä yhdistyy elementit uudesta ja vanhasta.
Keväällä metsä täyttyy erilaisista kasveista ja kukista, jotka koristavat ympäristöä het-
ken aikaa, mutta samalla suuret tammet juurakkoineen ovat seisseet paikallaan jopa
satoja vuosia. Ne muistuttavat minua vanhojen satukirjojen kuvista ja tällaisissa pai-
koissa on erityisen mystinen tunnelma.

5.1 Teoskokonaisuuden valmistuminen

Syyskuu 2021

Viimeinen lukuvuosi lähti käyntiin, joka tarkoitti myös sitä, että opinnäytetyö alkoi
tulla uhkaavasti ajankohtaiseksi. Olisin mielelläni jatkanut normaalia opiskeluarkea
vielä seuraavan vuoden. Mietin, miten nopeasti aika on mennyt ja nyt pitäisi olla val-
mis luomaan jotain hienoa, johon on hyvä päättää neljän vuoden opinnot. Syyskuun

vietin pohtien näitä asioita ja tein loppuun viimeisiä opiskelun kannalta välttämättömiä kursseja. Korona-aika oli omalta osaltaan rajoittanut opintoja jo jonkin aikaa - niin kauan, että siihen oli tavallaan jo tottunut. Oma työskentelyni on aina ollut sen verran itsenäistä, että rajoitukset eivät koskaan tuntuneet kovin pahalta. Se oli tavallaan jopa mukavaa päättää itse päivittäisestä työskentely aikataulusta, vaikka siihen liittyi omat haasteensa.

Lokakuu 2021

Olen viettänyt melko paljon aikaa lukien toisten opinnäytetöitä ja katsellen kuvia menneistä näyttelyistä. Samalla koitin hahmotella omia mahdollisia lopputyöaihteita. Kirjoitin vihkoon ranskalaisilla viivoilla kaikenlaisia mielenkiinnonkohteitani ja erilaisia teemoja, joihin voisin keskittyä. Yritin löytää niille yhteistä tekijää. Tahdoin löytää sellaisen aiheen, joka liittyisi sopivasti sekä taiteelliseen -että kirjalliseen osioon, ja osaltaan tukisi näitä molempia. Aiheina esiintyi mm. unet ja alitajunta. Hetken aikaa mietittyäni päädyin kuitenkin siihen, että näitä aiheita on käsitelty jo niin paljon, että olisi haastavaa löytää niistä jotain uutta, etenkin kirjalliseen osuuteen. Löysin kuitenkin mielenkiintoisia keinoja hyödyntää kumpaakin taiteellisessa työskentelyssäni ja sain kipinän unipäiväkirjan pitämiseen. Alun perin mietin myös sitä, jos poimisin unipäiväkirjasta aiheita maalauksiini, mutta se idea jäi tällä kertaa toteuttamatta.

Marraskuu 2021

Minulla on yksi maalaus, jonka olin maalannut aiemmin tänä vuonna ja jonka olin säästänyt, mikäli tahdon sisällyttää sen lopputyösarjaani. Maalauksessa on karu vuoristoinen maisema, jonka taustalla on kirkkaan sininen selkeä taivas, jossa loistaa täysikuu. Olen aina tykännyt maalata erilaisia taivasaihteita, kuten lintuja ja pilviä, mutta hetki sitten olin kiinnostunut erityisesti maalaamaan kuuaiheisia teoksia. En ollut edes varma mikä niissä kiehtoi, mutta tahdoin maalata niitä lisää, saavuttaen mahdollisimman realistisen lopputuloksen.

Olin lainannut kirjastosta suuren pinon erilaisia kirjoja, jotka liittyivät mm. uniin, alitajuntaan ja kuuhun. Tässä vaiheessa olin jo melko varma, että lopputyöaiheeni tulee

liittymään nimenomaan kuuhun. Aluksi epäroin aihetta paljon ja mieleni muuttui jatkuvasti. Pelkäsin, että aihe on liian yksitoikkoinen, mutta perehdyttyäni siihen huomasin kuitenkin nopeasti, että se ei suinkaan ole yksitoikkoinen, vaan niin laaja, että sen rajaamista täytyy pohtia.

Marraskuun lopussa valmistui ensimmäinen varsinainen lopputyömaalaukseni. Tahdoin maalata yhden suuren täysikuun, joka tavallaan antaisi suunnan seuraaville maalauksille. Tähän tarkoitukseen ostin netistä käytetyn pyöreän täyspuisen pöydän, irroitin sen jalat ja hioin pinnasta lakan pois. Olin tyytyväinen maalaus pohjaan, koska se näytti siistimmältä kuin valmiit pyöreät pohjat, joissa taitokset usein näkyvät sivuissa. Maalauksen pinnasta pyrin saamaan realistisen ja hieman rosoisen, joten sekoitin maalin sekaan hiekkaa. Teosta oli miellyttävää maalata ja se jäi koristamaan kotiani loppu prosessin ajaksi. Vaikka teos itsessään on hyvin yksinkertainen, liittyy täysikuuhun paljon erilaisia merkityksiä, jotka palautuvat mieleen sitä katsellessa. Ajattelin, että voisin pitää teoksen itselläni ikään kuin muistona taidekoulusta valmistumisesta.

Joulukuu 2021

Aiheen varmistuttua kokonaisuutta oli hieman helpompi lähteä viemään eteenpäin. Suunnittelin ja mietin minkälaista teossarjaa ryhdyn työstämään, mutta suunnitelmillani on tapana elää ja muuttua. Niinpä päätin edetä enemmän intuition mukaan maalaan sitä, mikä milloinkin tuntui hyvältä. Joulukuun ja tammikuun vaihteessa valmistui maalaus tornipöllöstä, joka liittyy vahvasti kuuhun ja yöhön. Olen aiemmin maalannut paljon lintuaiheisia teoksia, mutta tämä oli ensimmäinen maalaamani pöllö.

Pöllöihin liittyy paljon erilaista symboliikkaa ja usein se on liitetty kuolemaan ja negatiivisiin asioihin. Vertauskuvat eivät kuitenkaan kaikkialla ole olleet yhtä synkkiä ja joissakin kulttuureissa pöllöt edustavat tietoa sekä suojelua ja niiden läsnäolon uskotaan enteilevän hyviä asioita, torjuen negatiivista energiaa. Itse tahdon ajatella pöllöt enemmän mystisinä ja viisaina eläiminä. Nimesin teoksen Näkijäksi, koska pöllöihin liittyy paljon vanhoja uskomuksia niiden kyvyistä ennustaa tulevaa, oli se sitten hyvää tai pahaa. Maalasin teoksen akryylimaaleilla laittaen taustaan ekstra mustaa maalia, jota oli hieman haastavaa levittää sopiva kerros. Lopputuloksessa näkyy hyvin vahvat

kontrastit ja selkeä rajaus. Pöllön höyhenpeite jäi aavistuksen vaaleaksi ja tavallaan tuo kalpeus tuo mieleeni kuun valon.

Näkijä (Susanna Järvinen, 2022)

Tammikuu 2022

Tammikuussa jatkoin tornipöllön innoittamana yöllistä teemaa ja maalasinkin kuvia yöperhosista, samalla kun kirjoitin kirjallista osuutta lopputyöhön. Tykkään välillä tehdä pieniä teoksia, jolloin pystyy paneutumaan yksityiskohtiin eri tavalla ja maalaaminen

tuntuu jotenkin kevyemmältä. Valitsin lajiksi jänöyökkösen, koska sen melkein valkoinen väritys ja siipien kuviointi oli mielestäni kaunis ja loi voimakkaan kontrastin tummaa taustaa vasten. Maalasin teoksen ensin vesiväreillä ja jatkoin sitä akryylimaalilla.

Helmikuu 2022

Päätin maalata kaksi samantyyppistä pientä teosta, joissa toisessa on perhonen oksalla ja toisessa se on lähtenyt lentoon. Ajattelin, että sillä tavalla ne toimivat hyvin yhdessä ja sopivat Näkijä-teoksen viereen. Symboliikassa perhonen edustaa etenkin muutosta; vanhan päättymistä, jotta uusi voi alkaa. Vanhoissa uskomuksissa yöperhosten ajateltiin myös tuovan viestejä rajan takaa, joten nimesin teokset Viestintuojiksi.

Viestintuojat (Susanna Järvinen, 2022)

Maaliskuu 2022

Kevään lähestyessä ja päivien pidentyessä tahdoin maalata jotain hieman valoisampaa. Kaivoin kaapistani öljyvärit, joita en ollut käyttänyt pitkään aikaan. Aloin maalaamaan vaaleaa pilvimaisemaa, jonka taustalla näkyy pieni kuun sirppi. Öljyväreillä on miellyttävää maalata pilven hattaroita, koska värit levittyvät niin sulavasti.

Pohdin miten maalaukset tulevat sopimaan yhteen ja mitkä niistä kannattaa viedä lopputyönäyttelyyn. Osittain ne liittyvät toisiinsa, mutta tavallaan ne ovat erillisiä teoksia.

Päätän maalata ensin kaikki valmiiksi ja katsoa lopuksi minkälainen kokonaisuudesta tulee ja pitääkö jotain jättää pois.

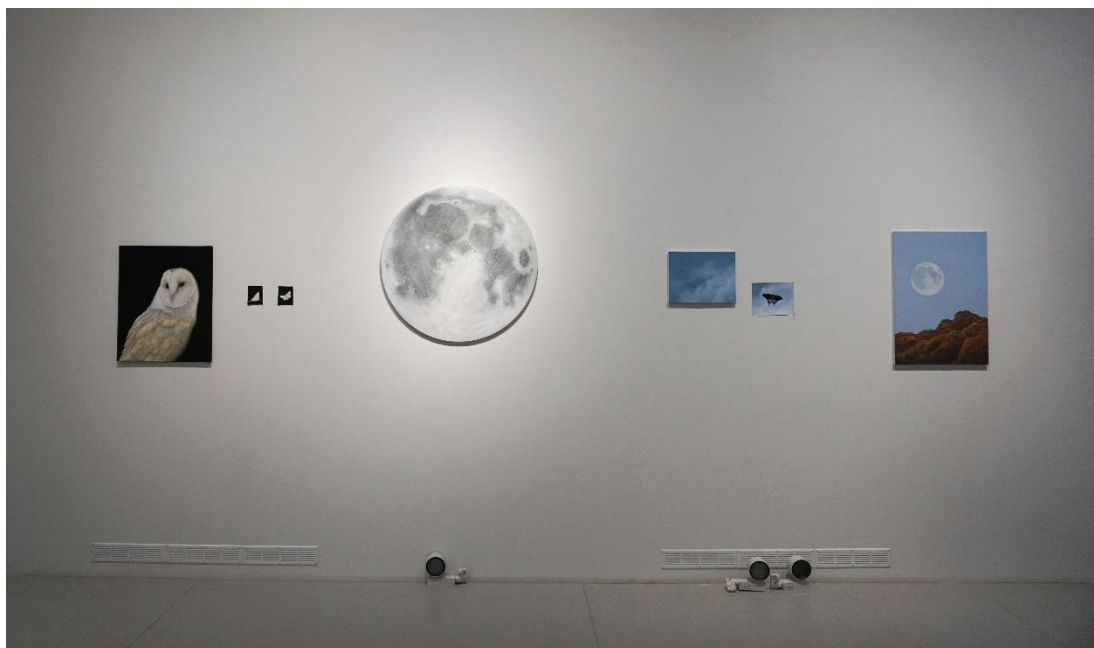
Hetkittäin on vaikeaa löytää motivaatiota, jos ympärillä meneillään olevat kriisit pääsevät liikaa ajatuksiin. Tuntuu, että välillä pitää elää omassa kuplassa, kun ulkopuolella toivotetaan pandemioista ja sodan mahdollisesta laajenemisesta. Monella on varmasti huolia tulevaisuutta koskien, mutta ihmiset tottuvat yllättävän nopeasti mitä erikoisempiin tilanteisiin. Onhan se toki parempi jatkaa normaalisti omaa arkeaan, eikä murehtia liikaa asioista, joihin ei pysty itse vaikuttamaan. Maalaaminen on hyvä tapa sulkea hetkeksi ulkomaailma pois, jolloin voi keskittyä vain siihen hetkeen.

Huhtikuu 2022

Lopputyönäyttelyä on suunniteltu kovin ja kaikki tuntuu olevan jokseenkin selkeää. Minulla oli yksi suurempi maalaus kesken, josta en ollut aivan varma tuleeko se sopimaan muiden teosteni joukkoon - ja ehdinkö ylipäänsä saamaan sitä valmiiksi. Juteltuani lopputyöohjaajani kanssa vahvistui ajatus siitä, että jätän sen pois teossarjastani ja maalaan sen joskus myöhemmin valmiiksi. Päätös tuntui helpottavalta, kun aikaa jäi vähän muuhunkin.

Näyttelyä edeltävällä viikolla maalasini vielä pieniä teoksia vesiväreillä ja niistä syntyi viimeinen työ teoskokonaisuuteeni. Maalauksessa on musta päiväperhonen vaalealla taustalla. Olin nähnyt jossain kuvan sellaisesta ja sen tumma väritys ja siipien kuviointi näytti mielenkiintoiselta. Siiven kärjen kuvioista tuli mieleen kuun eri vaiheet, jotka maalasini teokseen vielä hieman kärjistäen. Ajattelin, että sarjaan sopii hyvin yöperhokset ja päiväperhonen vastakkaisilla värimaailmoilla.

Näyttelyn ripustus sujui hyvin ja vasta siinä vaiheessa hahmotti kokonaisuuden paremmin. Vein näyttelyyn yhteensä seitsemän maalausta; kolme vähän suurempaa ja neljä pienempää. Teosten järjestystä oli hieman vaikea päättää, koska siihen ei liittynyt mitään tiettyä logiikkaa. Pohdin itsekseni teosten tarkoitusta, josta voisin tarvittaessa kertoa kritiikissä. Arviointitilaisuus itsessään oli mielenkiintoinen, kun pääsi kuulemaan arvioijan ajatuksia ja näki erilaisia lähestymistapoja taiteen katsomiseen ja kokemiseen.

Teoskokonaisuus Taidekeskus Mäntinrannassa (Susanna Järvinen, 2022)

6 LOPUKSI

Opinnäytetyön tekeminen on ollut työlästä, mutta mielenkiintoista. Olen lopulta tyytyväinen aihevalintaani, vaikka olen vuoden sisällä epäröinyt sitä monet kerrat. Kirjallinen ja taiteellinen osuus nivoutuivat sopivasti yhteen, mutta eivät kuitenkaan rajoittaneet toisiaan. Aiheesta lukeminen opetti paljon menneistä uskomuksista ja taruista. Se myös avarsi omaa tietämystäni symboliikasta, josta taas on hyötyä taiteen tekemisessä ja kokemisessa. Uuden oppiminen ruokkii omaa inspiraatiotani ja nyt ymmärrän myös paremmin mikä kuussa kiehtoo ja miksi se on aina vetänyt ihmisiä puoleensa.

Maalasin jokaisen teoksen intuitioon luottaen, ilman sen pidempää aiheen harkintaa. Ne liittyvät kaikki yöhön, kuuhun sekä luontoon tavalla tai toisella ja niissä on hienovaraista symboliikkaa, joka kuvastaa etenkin elämän syklejä ja muutosta. Vaikka teokset ovat tavallaan hyvin pelkistettyjä ja yksinkertaisia, niihin liittyy paljon henkilökohtaisia merkityksiä ja mielleyhtymiä; ajatuksia tai muistoja, joita niihin on itse liittänyt. Asioita, joita en koe tarpeelliseksi avata, koska se määritteli niitä turhaan.

LÄHTEET

Biedermann, H. 1989. Suuri symbolikirja. Suomentanut ja toimittanut Pentti Lempiäinen. 1993 WSOY.

Grovier, K. 2019. The Moon: One of the earliest human symbols. Viitattu 24.9.2021. www.bbc.com

History. 2019. 7 Unusual myths and theories about the moon. Viitattu 8.2.2022. www.history.com

Malzer, C. 2019. Full Moon Rituals Around The World: Harness The Power Of The Moon. Viitattu 16.3.2022. www.theconsciousclub.com/articles/2019/10/15/full-moon-rituals-around-the-world-harness-the-power-of-the-moon

Mehtola, J. 2018. Kuu oli entisajan kalenteri. Viitattu 16.3.2022. www.suomenuonto.fi/uutiset/kuu-oli-entisajan-kalenteri/

Montgomery, S. 2009. Kuu, maan kiehtova seuralainen. Tammi.

National geographic. 2019. Full moon names, explained. Viitattu 31.1.2022. www.nationalgeographic.co.uk

Nikula, R (1993). Kuun vaiheet astrologiassa. Esoterica Publishing.

Rappenglueck, M. 2000. Oldest lunar calendar identified. Viitattu 21.1.2022. www.news.bbc.co.uk.com

Reid, L. 1999. Kuun taikaa. Gummerus.

Russell, J. The origin of the moon calendar. Viitattu 31.1.2022. www.livingwiththemoon.com/origin-moon-calendar

Sachs, M. 1998. The moon. Abbeville Press.

Soderman. The oldest lunar calendars. Viitattu 31.1.2022. www.sservi.nasa.gov/articles/oldest-lunar-calendars

Thuleia. Luonnonuskontojen maailmankuva. Viitattu 21.3.2022. www.thuleia.com/luonnonuskonnot.html

KUVAT

Boyd Meagan. Two Moons [maalaus]. www.meaganboyd.com

Hugues Merle (1871). The Lunatic of Étretat [maalaus]. European Painting And Sculpture -kokoelmasa. www.chrysler.emuseum.com/objects/56453/the-lunatic-of-etretat

Inness George (1885). Moonlight [maalaus]. Weisman art museum. www.wam.umn.edu/education/artful-writing/artwork/george-inness-moonlight-1885/

Jerram Luke (2016). Museum of the Moon [veistos]. www.my-moon.org/about/

Marshack, A. 1970. Aurignacian Lunar Calendar/diagram drawing [piirros]. www.sservi.nasa.gov/articles/oldest-lunar-calendars/

Nicolas Poussin (1630). Selene and Endymion [maalaus]. Detroit Institute of Arts, Detroit, MI, US. www.dia.org/art/collection

Paterson Katie (2008). Light bulb to Simulate Moonlight [installaatio]. Collection Online. www.guggenheim.org/artwork/28089

Waterhouse John William (1886). The magic circle [maalaus]. Tate. www.tate.org.uk/art/artworks/waterhouse-the-magic-circle-n01572